

Notă de prezentare și motivare

a proiectului de Ordin privind aprobarea Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia electrică vândută de producători pe bază de contracte reglementate și a cantităților de energie electrică din contractele reglementate încheiate de producători cu furnizorii de ultimă instanță

1. Contextul și cadrul european de reglementare

La data de 04.07.2019 a intrat în vigoare Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (*Regulament*), act de directă aplicabilitate potrivit dreptului comunitar. Dispozițiile acestui Regulament se aplică începând cu data de 01.01.2020.

Regulamentul prevede:

- la pct. (22) din Preambul: ”Principiile-cheie ale pieței ar trebui să prevadă că prețurile energiei electrice se stabilesc pe baza cererii și a ofertei”.
- la art.3:”Statele membre, autoritățile de reglementare (...) se asigură că piețele de energie electrică funcționează după următoarele principii:
 - (a) prețurile se formează în funcție de cerere și ofertă;
 - (b) normele pieței încurajează formarea liberă a prețurilor și evită acțiunile care împiedică formarea prețurilor în funcție de cerere și ofertă;
 - (...)
 - (d) clienții sunt în măsură să beneficieze de oportunitățile de pe piață (...);
 - (...)
 - (g) normele pieței oferă stimulente adecvate pentru investiții în producere, în special pentru investiții pe termen lung într-un sistem electroenergetic durabil și cu emisii reduse de carbon (...);
 - (h) se înlătură treptat obstacolele din calea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică între zone de ofertare sau state membre (...);

(...)

(k) toți producătorii sunt responsabili în mod direct sau indirect de vânzarea energiei electrice pe care o produc;

(n) normele pieței permit intrarea și ieșirea întreprinderilor producătoare de energie electrică (...) și a întreprinderilor furnizoare de energie electrică pe baza evaluării efectuate de întreprinderile respective cu privire la viabilitatea economică și financiară a operațiunilor lor;

(...)

(p) normele pieței facilitează comerțul cu produse în întreaga Uniune, iar schimbările în materie de reglementare iau în considerare efectele atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, asupra piețelor la termen și asupra produselor;”

Mai mult decât atât, apar ca fiind deosebit de relevante dispozițiile art. 10, respectiv:

- la art.10: “(1) Nu există o limită maximă și nici o limită minimă a prețului angro al energiei electrice. (...)

(...)

(4) Autoritățile de reglementare (...) identifică politicile și măsurile aplicate pe teritoriul lor care ar putea contribui în mod indirect la restricționarea formării prețurilor angro, inclusiv limitarea ofertelor legate de activarea energiei de echilibrare (...);

(5) În cazul în care o autoritate de reglementare (...) a identificat o politică sau o măsură care ar putea contribui la restricționarea formării prețurilor angro, aceasta ia toate măsurile adecvate pentru eliminarea politicii sau a măsurii respective sau, dacă nu este posibil, pentru atenuarea impactului politicii sau măsurii respective asupra comportamentului de ofertare. Statele membre transmit Comisiei un raport până la 5 ianuarie 2020, care descrie în detaliu măsurile și acțiunile pe care le-au întreprins sau intenționează să le întreprindă.”

Precizăm faptul că, în aplicarea prevederilor art. 10 (5) din Regulament, instituțiile statului (Guvern, Parlament) au elaborat un calendar de eliminare a prețurilor reglementate pentru perioada 1 ianuarie 2020-30 iunie 2021, prin reducerea succesivă a cantităților de energie electrică alocate pe contractele reglementate, astfel:

- pentru perioada de livrare 1.01.2020 – 30.06.2020, 60% din consumul clienților casnici care beneficiază de tarife reglementate;
- pentru perioada de livrare 1.07.2020 – 31.12.2020, 40% din consumul clienților casnici care beneficiază de tarife reglementate;
- pentru perioada de livrare 01.01.2021 – 30.06.2021, 20% din consumul clienților casnici care beneficiază de tarife reglementate

Acest calendar este cuprins atât în scrisoarea nr. 121565/27.09.2019 transmisă de Guvernul României către Comisia Europeană, cât și în Raportul nr. XXI/100/02.10.2019 al Comisiei pentru energie, infrastructură energetică și resurse minerale din Senat.
<https://www.senat.ro/legis/lista.aspx#ListaDocumente>

Cele două documente stabilesc și faptul că, pentru cele 3 perioade de livrare menționate anterior, se stabilesc obligații de vânzare a energiei electrice pe bază de contracte reglementate numai pentru producătorii care dețin/exploatează comercial unități/grupuri nucleare electrice și/sau hidroelectrice dispecerizabile, proporțional cu cantitățile de energie electrică previzionate, la un nivel maxim de 40% din acestea.

2. Cadrul național de reglementare

Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, prevede :

- la art. 22 alin. (1¹) : *“(1¹) Pentru perioada 1 martie 2019-28 februarie 2022, pentru clienții casnici furnizarea de energie electrică se realizează în condiții reglementate, de către ANRE”;*
- la art. 22 alin. (2) lit. c): *“Pe piața reglementată, autoritatea competentă are dreptul (...) c: să aprobe și să publice prețurile și cantitățile din contractele încheiate între producători și furnizorii clienților prevăzuși la ar.55 alin. (1)”;*
- la art. 28 lit. b¹): *“Producătorii au, în principal, următoarele obligații (...) b¹) să livreze furnizorilor de ultimă instanță, în perioada 1 martie 2019-28 februarie 2022, energia electrică necesară clienților casnici pentru care aplică tarife reglementate, în conformitate cu reglementările elaborate de ANRE”;*
- la art. 76 alin. (1): *“Prețurile și tarifele reglementate pentru activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei electrice (...) se stabilesc pe baza metodologiilor*

aprobate și publicate de autoritatea competentă. În calculul acestora vor fi luate în considerare costurile justificate pentru protecția mediului, precum și o cotă rezonabilă de profit”;

- la art. 76 alin. (4): *“Prețurile de vânzare a energiei electrice livrate de producători furnizorilor de ultima instanță (...) se stabilesc pe baza metodologiilor aprobate de ANRE”;*
- la art. 76 alin. (5): *”Diferențele de costuri de achiziție din anii 2018 și 2019 ale furnizorilor, nerecuperate prin prețurile practicate, se vor recupera până la data de 30.06.2022, conform reglementărilor ANRE”;*
- La art. 79 alin. (4): ***„Principiile ce stau la baza stabilirii prețurilor și tarifelor reglementate pentru activitățile desfășurate în sectorul energiei electrice, exclusiv prețurile pentru energia electrică și termică produsă în centrale de cogenerare de înaltă eficiență ce beneficiază de scheme de sprijin, au în vedere următoarele:***

b) prețurile/tarifele energiei electrice trebuie să acopere costurile justificate economic”

Hotărârea Guvernului nr. 1215/2009 privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă, cu modificările și completările ulterioare, prevede, la art. 21 alin. (1), (2) și (5): *„(1) Energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență care nu a fost vândută pe piața concurențială de energie electrică poate fi comercializată prin contracte reglementate pe durata de aplicare a schemei, în limita cererii de energie electrică aferentă contractelor reglementate, conform reglementărilor emise de ANRE. (2) Pretul de vânzare al energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență, prin contracte reglementate, este stabilit semestrial prin ordin al președintelui ANRE la nivelul a 90% din prețul mediu de tranzacționare a energiei electrice realizat pe ultimele 12 luni pe piața pentru ziua următoare și pe piața intrazilnică de energie electrică. (...) (5) În cazul în care oferta de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență pentru a fi comercializată prin contracte reglementate este mai mare decât cererea de energie electrică aferentă acestor contracte, cantitatea de energie electrică preluată prin contracte reglementate în cazul fiecărui producător se ajustează cu raportul dintre cantitatea de energie electrică necesară contractelor reglementate și cantitatea de energie electrică totală solicitată de producători a fi comercializată prin aceste contracte”.*

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, prevede:

- la art. 5 alin. (1) lit. b): „*Ordinele, deciziile sau avizele ANRE cu privire la activitatea de reglementare se referă la: (...) b) aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate și/sau metodologiilor de calcul al acestora*”;
- la art. 5 alin. (4): „În cazul în care ordinele și deciziile ANRE conțin informații sensibile comercial, ANRE este obligată să păstreze confidențialitatea la publicarea acestora”
- la art. 9 alin. (1) lit b) și e) : „*ANRE este abilitată cu următoarele atribuții și competențe în sectorul energiei electrice și energiei termice produse în cogenerare: (...) b) elaborează și aprobă metodologiile de calcul al tarifelor și prețurilor reglementate. e) aprobă prețurile reglementate de vânzare-cumpărare a energiei electrice și cantitățile de energie electrică din contractele încheiate între producători și furnizorii clienților care optează pentru prețurile reglementate prevăzute la lit. d), în condițiile legii*”.

3. Scopul reglementării

Proiectul de ordin are drept scop aprobarea Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia electrică vândută de producători pe bază de contracte reglementate și a cantităților de energie electrică din contractele reglementate încheiate de producători cu furnizorii de ultimă instanță și abrogarea Ordinului președintelui ANRE nr.10/2019 privind Metodologia de stabilire a prețurilor pentru energia electrică vândută de producători pe bază de contracte reglementate și a cantităților de energie electrică din contractele reglementate încheiate de producători cu furnizorii de ultimă instanță, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 1 februarie 2019.

4. Schimbările preconizate/ măsurile propuse prin proiectul de reglementare

- introducerea unui calendar de eliminare a prețurilor reglementate, pentru perioada 1 ianuarie 2020-30 iunie 2021;
- reducerea succesivă, semestrial, a cantităților de energie electrică alocate pe contracte reglementate;

- stabilirea obligațiilor de vânzare a energiei electrice pe bază de contracte reglementate numai pentru producătorii care dețin/exploatează comercial unități/grupuri nuclearelectrice și/sau hidroelectrice dispecerizabile;
- stabilirea cantităților de energie electrică din contractele reglementate funcție de cantitățile previzionate de fiecare producător;
- determinarea cantităților/prețurilor reglementate pe perioade contractuale de 6 luni;
- determinarea, în două etape, a costurilor/veniturilor suplimentar înregistrate, respectiv funcție de costurile estimate/realizate, cu respectarea, pentru perioada 1 martie 2019-31 decembrie 2019, a regulilor prevăzute în Metodologia aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr.10/2019;

5. *Impactul macroeconomic*

a) *impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei :*

- definitivarea procesului de liberalizare a pieței angro de energie electrică la data de 1 iulie 2021;
- revenirea, treptat, la regulile de comercializare a cantităților de energie electrică necesare acoperirii consumului clienților casnici din portofoliul furnizorilor de ultimă instanță, aplicate anterior datei de 1 martie 2019;

b) *impactul asupra operatorilor economici:*

- modificarea, într-un timp relativ scurt, a strategiei de vânzare a energiei electrice a producătorilor care intră, în prezent, sub incidența prevederilor Metodologiei aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr.10/2019;
- creșterea cantității de energie electrică vândută de producători pe piața concurențială, implicit creșterea lichidității pe piețele administrate de OPCOM;
- necesitatea achiziției, de către FUI, într-un timp relativ scurt, a cantităților de energie electrică necesare acoperirii consumului clienților casnici din portofoliu;
- creșterea responsabilității producătorilor privind acuratețea determinării cantității de energie electrică previzionată a fi livrată;

c) *impactul asupra consumatorilor clienților finali:*

- asigurarea, în continuare, a stabilității în acoperirea consumului clienților casnici.